

Holtis, terwijl op bl. 119 en 120 de naam zelfs volkomen goed gespeld is en er op de laatstgenoemde bladzijde met zoovele woorden staat: «Holtus heeft ons verraden».

Wat de hoofdzaken betreft, stemt deze «Copy» zoo geheel overeen met de door mij ten archieve geraadpleegde officieele stukken, dat de schrijver blijkbaar door zijne betrekking in de gelegenheid is geweest die bronnen zelf te gebruiken of door anderen daarvan kennis gekregen heeft. Hij vermeldt bovendien nog enkele bijzonderheden, die hij als tijdgenoot uit den mond van bekenden kan hebben opgeteekend, en waar mij die voor mijn verhaal geschikt voorkomen, zal ik ze daaruit overnemen.

Onze opgeroepen getuigen zijn verschenen en het eerst staat Johannes Scheffers binnen. Hij is 34 jaar en boekdrukkersknecht, vroeger bij Jacobus Bronkhorst; nu bij Reinier Arrenberg, drukker der Rotterdamsche Courant. Deze knecht — reeds niet meer bij Bronkhorst werkzaam tijdens den nadruk — deelt niets anders mede dan dat hij van Johannes Visser, «woonagtig op de Rotte en letterzetter» twee à vier weken geleden gehoord had, dat door hem was gezet het boekje «Aan het Volk van Nederland».

Op hem volgt Adrianus Sterk, 19 jaar oud, letterzetter bij Mappa op de Leuvehaven, vroeger bij Jacobus Bronkhorst, op de Hoogstraat. Zijne mededeelingen bevatten zeer vele, van elders niet bekende bijzonderheden. Hij verklaart «het gemelde geschrift zeer wel te kennen en dat het zelve naar een exemplaar, dat met *descendiaansche* letter gedrukt was, nu omtrent zes weken geleden, op, onder en ten huize van Jacobus Bronkhorst door Johannes Visser en hem deposant gezet en herdrukt is met een *garmondse* letter, dog dat het tytelblad en het bovenste van het eerste blad door hun niet is gezet geworden.» (Wie dit dan wèl deed, zal Bronkhorst ons later zelf vertellen). «Dat ter fine voorsz. hij deposant en Johannes Visser telkens